

Tallinna POLÜTEHNIK

Tallinna Polütehnilise Instituudi parteibüroo, direktsiooni,
ELKNU komitee ja ametiühingukomitee häälekandja

Nr. 17 (200) Neljapäeval, 22. novembril 1956. a. VIII aastakäik

Parteiorganisatsiooni koosolekult

13. novembril toimus meie instituudi parteiorganisatsiooni aru-
ande-valimiskoosolek.

Aruandes märgiti, et meie instituudi kollektiiv on saavutanud
edu õppe- ja teaduslikus töös. On tõusnud nõudlikkus üliõpilaste
teadmiste hindamisel, suurenenud teadusliku töö maht ja parane-
nud selle kvaliteet. See tagab kvaliteetsema kaadri ettevalmistam-
ise meie rahvamajandusele.

Hästi töötasid instituudi üliõpilased — kommunistlikud noor-
ed viljakoristustöödel uudismaadel. Meie vabariigi kolhoose
abistas tänava sügisel üle tuhande instituudi üliõpilase, kes töö-
tasid keskmiselt iga kalendripäeva kohta välja 1,3—1,4 normi-
päeva.

Samaaegselt märgiti aga, et üliõpilaste hulgas tehakse kasva-
tustööd nii õppejõudude kui ka partei ja komsomoliorganisatsiooni
poolt ebarahuldavalt.

Seetõttu esineb palju ühiskondliku korra ja käitumisnormide
rikkumisi. Osa üliõpilaste poliitiline teadlikkus on madalal tase-
mel, puudub vajalik poliitiline valvsus.

Laevaremonditeaduskonna üliõpilased Bronstein ja Zuravljov
on kinni peetud miilitsaorganite poolt joobnud olekus huligaanit-
semise eest. Terve rida ebaväärika käitumise juhte on esinenud
üliõpilaste kolhoosides viibimise perioodil. Üliõpilased Haavel,
Tamm, Välgak, Uukkivi rühmast MA-36 käitusid kolhoosis viibi-
mise ajal lubamatult. Üliõpilased Luhari (MM-51) ja Toompalu
(E-93) on hakkama saanud ebanõukogulike väljaastumistega.

Otsustavalt mõisteti hukka üliõpilaste Vahteri (EA-54), Rohu-
saare (EA-34), Kõitsi (E-31) jt. mõte kodanlik-natsionalistliku üli-
õpilasorganisatsiooni loomisest.

Kommunistid kritiseerisid teravalt direktiooni leplikku suhtu-
mist üliõpilaste sellise käitumise faktidesse. Oiglaste kriitika osa-
liseks sai ka instituudi komsomolikomitee ja ametiühingukomitee.

Edasi märgiti kommunistide poolt, et parteibüroo on halvasti
juhtinud komsomoliorganisatsiooni tööd. Teaduskondade partei-
grupid, eriti mehaanikateaduskonna parteigrupp, pole suutnud
kindlustada vajalikku kasvatusööd õppejõudude poolt. Instituudi
komsomolikomitee (sekretärid sm-d: Paalmann ja Aruküla) on
töötanud halvasti. Osa komitee liikmeid (Prundman (IM-51), Paap
(E-51), Jakolev (MM-95)) ei võtnud komitee tööst praktiliselt osa.

Peamine lünk seisab selles, et puudub töö õpperühmades. Par-
teibüroo on mööda läinud poliitvestluste kontrollimisest ja suuna-
misest, mille tulemusena vestlused toimusid õpperühmades nõrga
ettevalmistusega, käesoleval semestril pole aga neid üldse läbi
viidud.

Halvasti on valitud kaadrit, töö partei- ja komsomoliaktiiviga
on vähene.

Terava kriitika osaliseks sai ametiühinguorganisatsiooni (ko-
mittee esimees sm. Kroon) nõrk töö, kuid samas näidati ka, et
parteiorganisatsioon on vähe abistanud ametiühingukomiteed.

Parteikoosolek näitas oma otsuses ära kindla tee kasvatus-
töö parandamiseks üliõpilaste hulgas.

Otsustati korraldada regulaarselt vabariigi juhtivate töötajate
esinemist üliõpilaste ees, kes räägiksid meie vabariigi lähimatest
ülesannetest, poliitilistest küsimustest jne.

Konkreetsed otsused võeti vastu instituudi festivali läbiviimise
kohta.

Töötatakse välja üleinstituudilised ja teaduskondades peetavate
vestluste ja kohtumiste plaanid. Korraldatakse teoreetilised kon-
verentsid teemal «Eesti töötajate võitlus nõukogude võimu eest»,
diskussioon «Mis on nõukogude üliõpilase au» jne.

Õppeaasta lõpu tähistamiseks viiakse läbi TPI üliõpilaste
suvepäev.

TPI PARTEIBÜROOS

Oma esimesel istungil jaotas TPI Parteibüroo kohustused üksikute
büroo liikmete vahel järgmiselt:

Parteibüroo sekretär: AUGUST KLEMENT.
Sekretäri asetäitjad: EVGENI PETUHOV, ARMIN LEBBIN.
Büroo liikmed: ARMILDE ZAGRIVINA, LUDVIG SCHMIDT,
ENDEL PAALMANN, OLEG DOKOV, ARVO TALVET, BORIS
TARASENKO.

TPI PARTEIBÜROO

TPI ÜTÜ NÕUKOGUS

Oma esimesel koosolekul jaotas TPI ÜTÜ III aruandlus-valimis-
konverentsi poolt valitud uus nõukogu kohustused üksikute nõu-
kogu liikmete vahel järgnevalt:

TPI ÜTÜ Nõukogu esimees — Milvi Haldna (KS-72);
aseesimees — Andri Ariste (ME-73);
sekretär — Ilmar Berkman (ME-13).
Nõukogu liikmed:
konverentside alal — Elmo Endrekson (O-51);
agitatsiooni ja propaganda alal — Kalju Õun (ME-53);
šeflustöö alal — Dolly Külvet (E-75);
trükiste alal — Jüri Sutt (E-31).

TPI ÜTÜ NÕUKOGU

ELKNÜ TPI algorganisatsiooni V konverentsilt

Luapäeval, 17. novembril k. a.
toimus VII auditooriumis Tallin-
na Polütehnilise Instituudi kom-
somoliorganisatsiooni V kon-
verents, kus tehti kokkuvõtte
mõõdunud aruandeaastal tehtud
tööst, valiti uus komsomolikomitee
koosseis ja delegaadid
ELKNÜ Kalinini rajooni XI
konverentsile. Järgnevalt püüa-
me anda lühilõike konverentsil
arutusel olnud tähtsamatest kü-
simustest.

MILLEST TULENESID PUUDUSED?

Vaatamata mõningatele edu-
sammudele komsomolitöös mõõ-
dunud aruandeperioodil, ilmnes,
et esinenud puudused kaaluvad
saavutused siiski üles ja sellest
lähtudes otsustas konverents
tunnistada komsomolikomitee töö
mitterahuldavaks.

Milled olid siis need peami-
sed puudused, mis sundisid kon-
verentsi andma komsomolikomitee
tööle sellise madala hinnangu
ja millest need tulenesid?

Üheks peamiseks põhjuseks,
mis mõjutas komsomolitöös taga-
siminekut, oli kindlakäelise juh-
timise puudumine komitee poolt.
1955/56. õppeaasta sügis- ja
osaliselt ka kevadsemestril sek-
retärina töötanud vanem-õpetaja
Heino Aruküla puudusid vaja-
likud komsomolitöö kogemused
ja nõutav printsiipiaalsus. Sel-
lest tingituna ta polnud võime-
line tagajärjekalt juhtima komi-
tee, veel vähem aga suunama ja
abistama teaduskondade büroode
tööd. Instituudi komsomoliaktiiv-
ile ei korraldatud mingeid mär-
kimisväärseid õppusi, mis olek-
sid neid abistanud oma töö läbi-
viimisel. Mitmed komitee liik-
med (Paap, Pärn, Prundmann)
kaotasid igasuguse vastutuse
oma ülesannete täitmise eest,
mille tagajärjel üksikute sekto-
rite töö jäi äärmiselt laokile.

Otsustavalt pööret ei suutnud
asjande tuua ka sm. Aruküla
asendamine sm. Paalmanniga,
kuna viimane oli seotud diploma-
töö koostamise ja kaitsmisega.
Üksikud tugevamad komitee
liikmed (Kesküla, Netsajev, Ti-
hane, Uibopuu) viisid tööd läbi
omal käel, kuid komitee kui ter-
vik ei tegutsenud. Komitee side
teaduskondade büroodega nõrge-
nes. Kogu töö viidi läbi üksikute
aktisioonidena.

Suureks puuduseks tuleb luge-
da ka seda, et komsomolikomitee
ei töötanud koos teiste meie insti-
tuudi ühiskondlike organisat-
sioonidega. Vähe pöörduti abi ja
nõu saamiseks TPI Parteibüroo ja
kõrgemalseisvate komsomolior-
ganite poole.

Komsomolikomitee muutus
juhtivast ja suunavast organist
kõrvalseisjaks, rohkem sündmu-
si registreerivaks organiks. Nõr-
genes poliitiline kasvatusöö üli-
õpilaste hulgas. Kuna TPI a/ü
klubi töö kulges omapead, osu-
tati tähelepanu ainult instituudi
esinduskollektiividele, üliõpilaste
põhimassile viidi aga läbi
vähe huvitavaid ja häid üritusi.
Kadus poliitiline teravus võit-
luses ebatervete meeoleole vastu
üksikutes üliõpilasgruppides.
Üksikuid komsomoliaktiivide
koormati pidevalt ainult ühtlaadi
kuivade, organisatsiooniliste
ülesannetega. Komsomoliridade
juurdekasp oli äärmiselt väike.
Korrarikkumise ja teistesse nõu-
kogude üliõpilastele mittekohas-
tasse faktidesse suhtuti liberaal-
selt.

Uuel valitud komiteel tuleb
siin tarvitusele võtta tõsised abi-
nõud. Tehtud vead tuleb paran-
dada ja esinenud puudused kõr-
valdada. Komsomolitööd tuleb
teha printsiipiaalselt. Komitee
autoriteet tuleb tõsta visa tööga
vajalikule kõrgusele.

KAS KOMSOMOLI- ORGANISATSIOON ON MAHAJÄANUD?

Mõned kitsa poliitilise silma-
ringiga üliõpilased (Malsroos,
Kõits, Frišmann) nähes ainult
oma õpperühma komsomoligrupi

nõrka tegevust ja meie instituudi
komsomolikomitee töö nõrku kül-
gi, kalduvad arvamusel, et
komsomoliorganisatsioon ilmutab
üldist mahajäämust. Sellise sü-
gavalt eksliku väite ümberlukkam-
iseks piisab ainult kahest sõ-
nast: «Avage silmad!»

Kommunistlik noorsooühing
on alati olnud, on ja jääb ka tu-
levikus võimsaks, avangardseks
ja aktiivseks noorte kommunis-
miehitajate massiorganisatsioo-
niks. Ja kuigi meie instituudi
komsomolitöös on esinenud tõsi-
seid puudusi, ei tähenda see
veel, et komsomoliorganisatsioon
meie instituudis oleks mahajää-
nud, nõrk, elujõuetu. Meie
komsomoliorganisatsioon, kuhu
kuulub 58% üliõpilastest, on
küllalt tugev selleks, et avalikult
kritiseerida oma töös esinevaid
lünki, asuda nende kõrvaldamis-
ele ja likvideerida need tõsise
tööga kõige lähema aja jooksul.

ÕPETÖÖ VAHETUSTES TEADUSKONDADE KAUPA

Huvitavate ürituste läbiviimist
üksikutes teaduskondades, samuti
kõigi üht teaduskonda puuduta-
vate küsimuste läbiarutamist
kogu teaduskonna kollektiiviga
segab käesoleval ajal tunduvalt
see, et ühe ja sama teaduskonna
nooremad kursused on õppetöö-
ga seotud hommikuses, vanemad
kursused aga õhtuses vahetuses.
Sellise kiilustatuse kaotamise
eesmärgil pöördus TPI V kom-
somolikonverents direktiooni
poole palvega, korraldada järg-
misest õppesemestril õppetöö
instituudis vahetustes teaduskon-
dade kaupa. Selline uuendus
kergendab teaduskonnas üldloen-
gute, diskussioonide, kohtumis-
õhtute, festivaliõhtute jne. läbi-
viimist.

PARIM KOMSOMOLIGRUPP FESTIVALILE

Seoses ELKNÜ Keskkomitee
poolt väljakuulutatud võistluse-
ga õiguse eest osa võtta Ülelii-
dulisest ja Ülemaailmsest demo-
kraatlike noorte ja üliõpilaste
festivalist Moskvas 1957. a. su-
vel, otsustas konverents kuulu-
tada välja võistluse kõigi insti-
tuudi komsomoligruppide vahel.
Komsomoligrupp, kus komsomoli-
tööd viiakse läbi kõige resul-
tatiivsemalt ja huvitavamalt, kus
saavutatakse parimaid tulemusi
nii õppe-, teaduslikus kui ka
ühiskondlikus töös, saadetakse
ELKNÜ Keskkomitee poolt festi-
valile täies koosseisus 15 päe-
vaks.

Võistlustulemuste läbiarutamise-
ks ja parima komsomoligrupi
väljavalimiseks kutsutakse
1957. a. kevadel kokku üle-
instituudiline komsomolikonven-
rents teemal «Meie komsomoli-
gruppide tööst».

ELKNÜ TPI KOMITEES

Oma esimesel koosolekul jaotas ELKNÜ TPI algorganisatsiooni
V konverentsi poolt valitud komitee kohustused üksikute komi-
tee liikmete vahel järgmiselt:

Komitee sekretär: Endel Paalmann.

Sekretäri asetäitjad: Elmar Kesküla (Geoloogia- ja mäe-
asjanduse kateeder), Ivan Demeskin (O-15).

Komitee liikmed: poliitmassilise töö alal — Anatoli Ossipov (L-73)

õppetöö alal — Toivo Pomm (ME-13);

kultuurmassilise töö alal — Helvi Uibopuu (K-71);

teadusliku töö alal — Diana Tihane (L-53);

spordi ja ALMAVÜ alal — Olev Tapupere (Elektro-
tehnikateoreetiliste põhialuste kateeder);

šeflustöö alal — Juljus Veder mann (O-35);

üliõpilaste heaolu alal — Sergei Tufļakov (L-71);

arvestuse alal — Raja Salomejeva (L-53);

organisatsioonilisel alal — Semjon Freger (E-55), Ma-
ria Kozlova (Marksismi-leninismi aluste kabinet)

ELKNÜ TPI KOMITEE

PUHKEOHTUD HUVITAVAMATEKS!

Meie üliõpilased on tudinud
siiani korraldatud šabloonilistest
isetegevus- ja puhkeõhtutest, mis
on haaranud endasse ainult meie
esinduskollektiivide (teinekord
küllaltki kesise ja mitmeid kordi
kuuldud) kontserdi ja tantsust
koosneva seltskondliku osa. On
vaja ette valmistada ja läbi viia
originaalsemaid ning huvitava-
maid õhtuid.

Konverents pöördus ELKNÜ
Keskkomitee poole palvega osu-
tada TPI komsomoliorganisat-
sioonile abi alaliste ruumide leid-
misel instituudi komsomoliklubi
töölerakendamiseks ja kohustas
komiteed töötama välja üliõpilaste
komsomoliklubi avamisega
seosesolevaid küsimusi. Seni
aga, kuni meie käsutuses on veel
ainult TPI peahoone, võiks laial-
daste üliõpilashulkade kaasatõm-
bamiseks korraldada üritusi mit-
mes ruumis. Näiteks võiks ühe-
aegselt toimuda: kontsert VII
auditooriumis, sportlik üritus
võimlas, loterii, tiir jne. XII
auditooriumis, tants ja seltskond-
likud mängud II auditooriumis
ning huvitav kinoetendus füüsi-
kauditooriumis. Selline lahendus
muudaks puhkeõhtu mitme-
kesiseks ja huvitavaks.

ÜLIÕPILASTE ELU- OLUSTIKULISTE TINGIMUSTE PARANDAMISEKS

Et tugevdada sidet ühiselamu-
tega ja paremini hoolitseda üli-
õpilaste elu-olustikuliste tingi-
muste eest üldse, otsustas kon-
verents organiseerida instituudi
komsomolikomitee juurde üliõpi-
laste heaolu komisjoni, kes ju-
hib instituudi ühiselamute nõu-
kogude tööd, hakkab vaatama
läbi ja üles tõstma instituudi di-
rektiooni ees lahendamiseks sel-
liseid küsimusi nagu: stipendiu-
mide määramine, ühiselamu võl-
maldamine, üliõpilaste elu-olus-
tikuliste tingimuste parandamine
erakorterites ja ühiselamutes,
toetuse määramine, ühiskondliku
toetlustamisega seosesolevad kü-
simused jne.

Peale ülaltoodu arutas konve-
rents läbi veel rea küsimusi seos-
es komsomoliaktiivi ja kogu
üliõpilaskonna poliitilise ja kul-
tuurilise kasvatusega, festivali-
õhtute läbiviimisega kursustel,
teaduskondades ja kogu instituudi
ulatuses, muudatustega õppe-
töös, šeflustööga töölis- ja kooli-
noortega ning võttis ka neil aladel
vastu konkreetsed otsused.

Instituudi uue komsomoliko-
mittee koosseisu valiti 13 liiget ja
ELKNÜ Kalinini rajooni XI
konverentsile 24 delegaati.

ÜTÜ töö kokkuvõte

Hiljuti toimus TPI ÜTÜ III aruandlus-valimiskonverents. Konverents kuulas ära TPI ÜTÜ Nõukogu esimehe sm. Türi aruande ÜTÜ Nõukogu tööst möödunud õppeaastal.

Kõikide erialaste ja ühiskonnateaduste kateedrite juures töötas vastav ÜTÜ ring (kokku 20). Sellega oli võimaldatud üliõpilastel tegeleda ükskõik millise teda huvitava küsimusega. Kahjuks oli aga suur osa üliõpilaste poolt uuritud probleemidest teoreetilise kallakuga.

Katselisi uurimistööid sooritati keemilise tehnoloogia, kütuste keemilise tehnoloogia, masinaehitustehnoloogia, ehituskonstruktioonide ja ehitusmaterjalide ringides.

Paljude ringide töö oli tiheidalt seotud tööstuses esilekerkinud probleemide lahendamiseks. Nii näiteks oli masinaehitustehnoloogia ringil kontakt «Volta» ja «Ilmarise» tehastega. Ka keemikud-tehnoloogid uurisid paljusid probleeme, mis olid praktilist tähtsust.

Tänuväärseks tööpõlluks oli kahtlemata huvitava keemia õhute korraldamine keskkoolides, mida organiseeris orgaanilise keemia ring. Möödunud aastal viidi läbi 5 sellist õhtut. Analoogeteid ettekandeid koos katsete demonstratsiooniga korraldas ka füüsikaring. Ilmnes, et selliste ürituste vastu valitses keskkoolides suur huvi. Järelikult tuleks neid korraldada rohkem. Aruandeperioodil toimus kaks üliõpilaste teaduslikku konverentsi: Balti liiduvabariikide ja Valgevene NSV kõrgemate tehnikate õppeasutuste üliõpilaste II ning TPI XII üliõpilaste teaduslik konverents.

Esimene neist kujunes eriti aktiivseks. Nimelt võttis konverentsi tööst osa 15 kõrgemat õp-

peasutust. Töö toimus 12. sektioonis. Üldse esitati 123 ettekannet, neist TPI poolt 25.

TPI XII üliõpilaste teaduslik konverentsil esitati 95 tööd, 15 sektioonis, kusjuures esinesid ka külalised Moskvast ja Leningradist 5 ettekandega. Eriti sisukaid töid esitasid siin vanemate kursuste üliõpilased.

ÜTÜ töö organiseerimise eest teaduskondades vastutavad teaduskondade nõukogud. Edukalt töötas möödunud õppeaastal keemia-mäeteaduskonna ÜTÜ Nõukogu (nõukogu esimees üliõp. Printsman, juhendaja sm. Raudsepp). Ka laevaremonditeaduskonna ÜTÜ Nõukogu tööga võib rahule jääda. Harvasti töötas aga ehitusteaduskonna ÜTÜ Nõukogu (esimees üliõp. Kulo).

Konverentsil ilmnes aga ka rida puudusi TPI ÜTÜ Nõukogu töös. Nii valmisid paljud teaduslikud tööd vahetult enne konverentsi, mistõttu esineb tormamist. Tööd ise aga ei ületanud sellisel juhul keskpärasid taset.

Üheks kõige nõrgemaks kohaks üleinstituudilises ÜTÜ Nõukogus oli agitatsioon ja propaandaga sektor (juhataja sm. Suurtahl). Töö halva organiseerimise tõttu ilmus ainult 3 «ÜTÜ Teataja» numbrit. Samuti ei korraldatud tööplaanis ettenähtud ÜTÜ töötuvustamist I ja II kursuste üliõpilastele, millest on kahtlemata tingitud, et nooremate kursuste üliõpilased ei kuta ette tööd ÜTÜ-s.

TPI ÜTÜ Nõukogu teaduslikku juhendajaks oli möödunud aruandeaastal dots. Allikas, kes suhtus sellesse väga tõsiselt ja kulutas palju aega ÜTÜ tööle.

Samuti aitas siin palju kaasa ka komsomolikomitee liige ÜTÜ alal van. õp. Kesküla.

M. HALDNA,
TPI ÜTÜ Nõukogu esimees

Viisakusest

Mis on viisakus? Püüame siin lühidalt vastata sellele küsimusele.

Oma arenemise algastmes erinev inimene vähe loomast: ta juhendus peamiselt egoismist — «kõik enda jaoks, oma perekonnaks jaoks». Väljaspool seda ringi, teistesse inimestesse, suhtus ta ükskõikseks, isegi vaenulikuks.

Lõpuks, oma arenemise kõrgemal astmel, hakkas inimene laiendama seda, teda ümbritsevat inimeste ringi, kellesse ka suhtus heatahtlikult; inimene muutus abivalmiks ja vastutulelikuks ka nende kaasinimeste suhtes, kelle vastu tal polnud otseselt huvitavat oma egoistlikest seisukohtadest lähtudes. Sellel arenemisetapil ilmubki viisakuse mõiste. Ta on arenenud inimese selle suurepärase omaduse väliseks avalduseks, mida nimetatakse humaanuseks.

Märgime mõningaid viisakat inimest iseloomustavaid omadusi.

Esiteks valmisolek abistada kaaskodanikke, seltsimeest ning tihti isegi siis, kui see toimub isiklike huvidel arvel. Teine tähtis omadus on tagasihoidlikkus. Paljust ja paljust muudest viisakuseavaldustest pole siinkohal üleiligne meenutada järgmisi: 1) tervitada esimesena, aga mitte viimasena vanemat inimest; 2) viimasena, aga mitte esimesena minna läbi uksest, siseneda trammi, autobussi jne; 3) võtta ära peakate tervitusele ja viibimisel siseruumides; 4) vesteldes naiskodanikuga või vanema inimesega mitte istuda, kui viimane seisab püsti jne.

Juhtub ka, et igapäevane elu tõstab esile tühiseid inimesi. Mõnikord istuvad nad isegi vastutustrikastel kohtadel ning omavad mitmesuguseid tituleid. Väliselt nad püüavad jäljendada kultuurset inimest, olles aga samal ajal kõrgid ja toored. Toorus ei sobi meesetele, veel vähem aga naistele.

Elus juhtub ka nii: seni kuni inimene pole midagi erilist saavutanud, on ta tagasihoidlik, kuid niipea, kui ta kerib teenistusredelil, muutub upsakaks.

Pealeselle leidub ka niisugune inimeste kategooria, kes ilustavad end väliselt «viisakusevärvi-ga» ja kultuursusega, kuid sisult jäävad tühiseks.

Põhimõtteliselt peab inimene olema viisakas kõigiga, kuigi on raske jääda alati viisakaks inimestega, kes ei vasta sulle samaga.

Dotsent S. BUATSDZE

Kahvatuksjäänud üritus

Möödunud õppeaastal esitas ühiselamu nr. 6 nõukogu üleskute teistele meie instituudi ühiselamutele, kutsudes neid võistleva sisekorra kindlustamiseks ja ühiskondliku töö parandamiseks ühiselamutes. Võistluse käigu kontrolli ning tulemuste avaldamine jäi TPI A/Ü komitee ühiselamute sektori (juhataja sm. Talvet) hoolde.

Pärast üleskute ilmumist ajalehes «Tallinna Polütehnik» saabus aga sõna tõsisest mõttes vaikus. Ainult Lenini pst. ühiselamu kollektiiv järgis üleskutele. Selles ühiselamus viidi läbi võistlus korvuste, korterite ja tubade vahel. Kevadel tehti võistlustest kokkuvõtte ning tulemused avaldati ühiselamu seinalehes «Nõukogude Üliõpilane». Mõningaid üritusi viidi läbi ka Toompuiestee ühiselamus, kuid ülejäänutes midagi märkimisväärtset korda ei saadatud.

Arkamine A/Ü komitee ühiselamute sektoris toimus alles mõni nädal enne eksameid, mõtgeta korraldada kontrollkäik ühiselamute paremusjärjestuse määramiseks. See mõte sai ka teoks, kuid teadmatuks jäid tulemused, mida ühiselamutes elavad üliõpilased pikisilmi ootasid. Millisele kohale üks või teine ühiselamu võistluses jäi, ei tea keegi tänase päevani. Leube toimetuse hoidis ajalehes ruumi võistlustulemuste avaldamiseks, kuid vaatamata mitmetele meeldetuletustele, jäid need ikkagi tulemata.

Seega jäi hea algatus soiku. Käsoleval õppeaastal tuleb igati toetada üritusi, mis on suunatud ühiselamute sisekorra kindlustamisele ning üliõpilaste vaba aja veetmise sisustamisele.

R. LIBLIK (E-71)

Registreerida õnnetusjuhtumid

Nõukogude seadusandlusega on ette nähtud rida soodustusi materiaalse kindlustuse saamisel töötajale, kelle ajutine või püsiv tööväimeetus on tekkinud paigatööga seotud õnnetusjuhtumi tagajärjel.

Selleks, et õnnetusjuhtumi tõtu töövõime kaotanud tööline ehk teenistuja võiks saada seadusega ettenähtud materiaalselt abi, on vajalik tööõnnetuse õigeaegselt registreerida ÜAÜKN Presiidiumi poolt 8. 09. 1939. a. kinnitatud «Töötamistööga seosesolevate õnnetusjuhtumite registreerimise» arvelevõtmise põhimääruse» nõuete kohaselt.

Kõrgemates õppeasutustes teostavad KHM 22. 02. 56. a. käskkirja kohaselt tööõnnetuste registreerimist allasutuste (kateedrite, laboratooriumide jne.) juhatajad. Viimased on kohustatud iga tootmistööga seoses oleva õnnetusjuhtumi puhul, mis põhjustas töövõime kaotust vähemalt üheks päevaks, koostama 24 tunni jooksul vastava akti neljas eksemplaris.

Akt tuleb koostada ka üliõpilastega asetleidnud õnnetusjuhtumite puhul.

Aktis tuleb tingimata ära märkida tööõnnetuse otsesed ja

kaused põhjused ning ettenähtud abinõud põhjuste kõrvaldamiseks, mis kutsusid esile antud õnnetusjuhtumi.

Pärast akti koostamist tuleb üks eksemplar sellest viivitamata üle anda A/Ü komiteele, teine instituudi administratsioonile ja kolmas töökaitse inspektorile.

Kahjuks on viimasel ajal TPI-s esinenud tööõnnetuste registreerimise määru jämedaid rikkumisi. Nii näiteks on seni registreerimata õnnetusjuhtum õppetöökoja töötaja Väljasega, mis leidis aset k. a. septembris. Aktid tööõnnetuste kohta koostatatakse puudulikult, lubamatult suure hiline misega (näiteks akti koristaja Leesme õnnetusjuhtumi kohta) jne.

Tuleb mees pidada, et tööõnnetuste registreerimise määruste rikkumist käsitatakse kui kuritegu ja süüdlased võetakse administratiivsele või kohtulikule vastutusele vastavalt kehtivale seadusandlusele.

E. KIKERPILL,

Kõrgemate Koolide töötajate A/Ü Vabariikliku Komitee töökaitse inspektor

Aus suhtumine

14. nov. s. a. teatas kateedri koristaja sm. Seema, et ta on leidnud üliõpilaste praktikumi tööruumi koristades 100-rubla eest raha. Raha kaotajaks osutus rühma K-51 üks üliõpilastest.

Seoses sellega peame vajalikuks esile tõsta koristaja sm. Seema alati kohusetruud ja aust suhtumist oma tööülesannetes. Orgaanilise keemia kateedri kollektiiv

12 päeva Rootsis

(Algus „Tallinna Polütehnik“ nr. 13)

Öösel kihutas Gävle kiirrong põhja suunas viies magamisvagnis kaasa ka meie turistidegrupp ja hommikul olimegi järjekordses sihtpunktis — Falunis, mis asub Kesk-Rootsis. Faluni lähedal asuvad vanad vasekaevandused, kus toodetakse maaki nii lahtiste töödega (kuni 90 m sügavuseni) kui ka allmaa töödega (kuni 600 m sügavuseni). Kaevandatud maaki rikastatakse flotatsiooni teel, vase kõrval saadakse ka tsinki ja tina. Esimeste kaevanduste rajamisaeg kaob minevikku, vanemad kirjalikud andmed on aastast 1288.

Huvitav oli Mäemuseum, kus võis saada täieliku ülevaate Dalarna vase ja rauakaevanduste ning puuditööstuse arengust. Üheks andekamaks vasekaevanduste meistreist loetakse Gristopher Polhemi, kes pärast suurt sissevarisemist 1687. aastal konstrueeris rea seadmeid kaevanduste taastamise kergendamiseks. Tema asutas ka esimese kooli noortele mäetehnikutele ja valmistas koolile omapärasid õppevahendid (masinate mudelid). Faluni vaske kasutati vanasti ka vaskmüntide löömiseks. Kuna suuremad, kümnetaalrased mündid kaalusid kuni 20 kg, siis tuli ametnikel palga järgi sõita saaniga.

Samas on näidatud ka Dalarna rauamaagikaevanduste ja kõrgahjude arengut, mis tekkisid Faluni vasekaevanduste kõrvalha-

runa 18. sajandil. Praegu valmistatakse Domnavärsi tehastes kvaliteetset, peamiselt raudteerööpaide ja profiiliterast. Tehase kogutoodang ulatub 400 000 tonnini aastas. Söderförsis asutati 1676. aastal ankravabrik, praegu toodetakse seal erimeetoditega maagist roostevaba ja teisi terasesorte vahetult elektriahjudes ilma vahepealse sulatusprotsessita.

Tähtis osa on Dalarnas ka puidu ja paberitööstusel, milledest esimene tekkis samuti vasetööstuse kõrvalharuna 1319 aastal. Praegu parvetatakse piki jõgesid alla kuni 12 miljonit puud aastas. Paberi aastatoodang ulatub 110 000 tonnini, seda eksporditakse Inglismaale, Kreekasse ja mujale peamiselt ajakirjade ja ajalehtede valmistamiseks.

Kogu Dalarna vase-, raua-, puidu- ja paberitööstuse energiatarvidus kätkeb kuni 1 miljardi kWh aastas. Aktiaseltsil on 7 omavahel ühendatud hüdroelektrijaama koguvõimsusega 200 000 kW. Huvitav oli kuulata meie ekskursioonijuhil jutustust sellest kuidas 1770 aastal leiti kaevanduses vasevitrioli lahusest kaevur, kuhu ta oli langenud sur-nult ühe väiksema varisemise ohvrina. Vasevitrioli konserveeriv mõju oli nii suur, et üks vana naine tundis surnus ära oma mehe kaevur Feldmatsi, kes 50 aastat tagasi 1720 aastal siirdus

pühapäeval kaevandusse ja jäi kadunuks.

Mäemuseumist siirdusime autobussiga Faluni suure suusahüppemäe juurde, kus mõned aastat tagasi toimusid maailma meistrivõistlused.

Õhtul viibisime meie auks korraldatud väikesel rootsil rahvapeol ühes vanas talus Borgnäs, kus esitati rootsi rahvalaule ja tantse. Pärast seda kui ka meie poolt esinesid M. Kodan-pork ja L. Mesikäpp, toimus lõbus jalakeerutus. Meie meestel oli hulk tegemist, enne kui nad oma jalad rootsi rahvatantsu rütmis liikuma said. Rohkesti vahe-

tati sõlgi ja teisi mälestusese-meid. Lõpuks laulsime veel mõned ühislaulud ja rootslased saat-sid meid pasunahelide ja lauluga teele. Meiega koos sõitsid ka kaks lõbusat rootsi tütarlast, kelledest üks õppis ülikoolis inglise ja saksa keelt ja teine oli güm-naasiumi abiturient. Nendega inglise ja saksa keeles vesteldes möödus tagasisõit lõbusalt.

Järgmisel päeval sõitsime autobussil ümber looduslikult kauni Siljani järve, mis on üks populaarsemaid turismimärksuute Rootsis.

Moras külastasime Rootsi kuulsama kunstniku Zorni maja-mu-

seumi. Zorn sündis vaeste talupoegade pojana. Alguses maalits akvarelle, hiljem oli 3 aastat Londonis, kus tegi omale nime ja 10 aastat Pariisis, kus ta sai kuulsaks kui portreemaalija. Elu lõpul oli Zorn miljonär ning järelpõlvend tunnendab teda mitte ainult kunstnikuna, vaid ka suure kunsti- ja muusikavara kogujana. Nii on ka tema muuseumis mitmete väljapaistvate kunstnike teoseid.

Moras, Siljani järve ääres lõp-eski meie turismimatka programm. Edasi sõitsime autobussiga Upsalasse, sealt Stockholm. Viimast päeva Rootsis kasutasime mälestusmete ostmiseks ja tuttavatega hüvastijätmiseks. Õhtul anti melle pidulik õhtusöök Kristinebergi hotelli restoranis. Hea oli õhtusöögi juurde pakutud apelsiniliköör, mille maitse oli meie liikööride omast tunduvalt puhtam. Peab maini-ma, et rootslased tarvitavad võrdlemisi vähe alkoholi, nii ei näi-nud me reisu kestel ühtegi joob-nut.

Järgmise päeva hommikul oli-me juba teel aerotaksoga Helsingi poole. Helsingi jaamas Moskva kiirrongi sisenedes tundisime end peagu nagu kodumaal.

HEINO ARUKULA

TOIMETUSE KOLLEGIUM:

V. Garina (toimetaja)

Laksberg, Saarepera, Hallik, Pikaljova, Annus, Ausmees, Pallo, Sandrak, Liblik, Semper ja Viljarand.

Et vastata uudishimulikele ameeriklastele, tuli appi võtta meie turismigrupi ingliskeelne reisikava